

2. Charakteristika navržených variant vymezení venkova

Pro účely této pilotní publikace bylo zvoleno šest způsobů vymezení venkovského prostoru, přičemž je na čtenáři, aby sám posoudil, která z těchto variant mu nejvíce vyhovuje. Autoři publikace si plně uvědomují, že žádná z těchto variant není ideální a každá varianta má svá negativa. Jednotlivé varianty jsou spíše příspěvkem do diskuse na téma vymezení venkovského prostoru než ambicí najít jediný správný způsob řešení této problematiky. **Vymezení bylo provedeno na úrovni obcí.** Všechny varianty vycházejí z počtů obyvatel, ploch a statutů obcí k 1.1.2007.

Jednotlivé varianty byly definovány následovně:

1. Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 2 000 obyvatel

Tato varianta zohledňuje pouze velikost obce. Není brán zřetel na hustotu osídlení, charakter zástavby, na statut obce dle zákona o obcích ani jiné charakteristiky či ukazatele. Výhodou je jednoduchost a jednoznačnost tohoto výběru. Nevýhodou je, že takto zvolená hranice je umělá a nemusí vždy odpovídat realitě.

2. Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 1 000 obyvatel a dále obce s velikostí do 3 000 obyvatel, které mají hustotu zalidnění menší než 100 obyvatel/km²

Druhá varianta pomocí užití kombinace dvou ukazatelů více specifikuje podmínky pro výběr obcí, které lze považovat za venkov. Díky podmínce hustoty jsou vybrány pouze řidce osídlené obce. Dolní hranice stavu obyvatel obce zaručuje, že do výběru jsou zahrnuty i malé obce s malou katastrální výměrou. Horní hranice stavu obyvatel obce zároveň zaručuje, že do výběru nejsou zahrnuty obce, které sice mají počet obyvatel odpovídající městskému prostoru, avšak díky velké katastrální výměře by byly zahrnuty mezi venkovské obce.

3. Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 1 000 obyvatel a dále obce s velikostí do 3 000 obyvatel, které mají hustotu zalidnění menší než 150 obyvatel/km²

Třetí varianta vychází ze stejné metodiky výběru jako varianta druhá. Jediným rozdílem je, že byla pozměněna vstupní podmínka hustoty zalidnění u obcí ve velikostní skupině mezi 1000 a 3000 obyvatel z původních 100 obyvatel/km² na 150 obyvatel/km².

4. Venkovským prostorem jsou všechny obce, které nemají statut města³

Toto vymezení se striktně drží platných právních norem České republiky a jako venkovský prostor vymezuje všechny obce s obecním úřadem. Do této kategorie byly navíc zahrnuty všechny obce s úřadem městyse a vojenské újezdy.

5. Venkovským prostorem jsou všechny obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem a nemají statut hlavního města⁴

Pátá varianta vychází z hierarchie správní struktury státu. Předpokladem pro toto vymezení je skutečnost, že obce s pověřeným obecním úřadem jsou vždy středisková sídla určitého významu, která nelze považovat za venkov. Podmínka výběru je s ohledem na velikost, výjimečnost a význam Prahy doplněna o tento sídelní celek, který není obcí s pověřeným obecním úřadem.

6. Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 2 000 obyvatel mimo obcí v zázemí krajských měst

Tato metoda regionalizace venkova vychází z předpokladu, že venkovem nejsou jednak obce nad 2 000 obyvatel (stejně jako u první varianty), a dále z předpokladu, že sídla v zázemí velkých měst nelze taktéž považovat za venkovská. Zatímco první podmínka jednoznačně platí pro celé území státu, druhá podmínka je specifikovaná s ohledem na velikost měst, v jejichž zázemí obce leží. Expertní metodou byly stanoveny hraniční silniční vzdálenosti, v jejichž dosahu jsou obce ještě považovány za sídla ležící v příměstské zóně a nikoliv za venkov. Jejich přehled je uveden v následující tabulce.

Seznam měst, hraniční silniční vzdálenosti a počet obcí v příměstských zónách (varianta 6)¹⁾

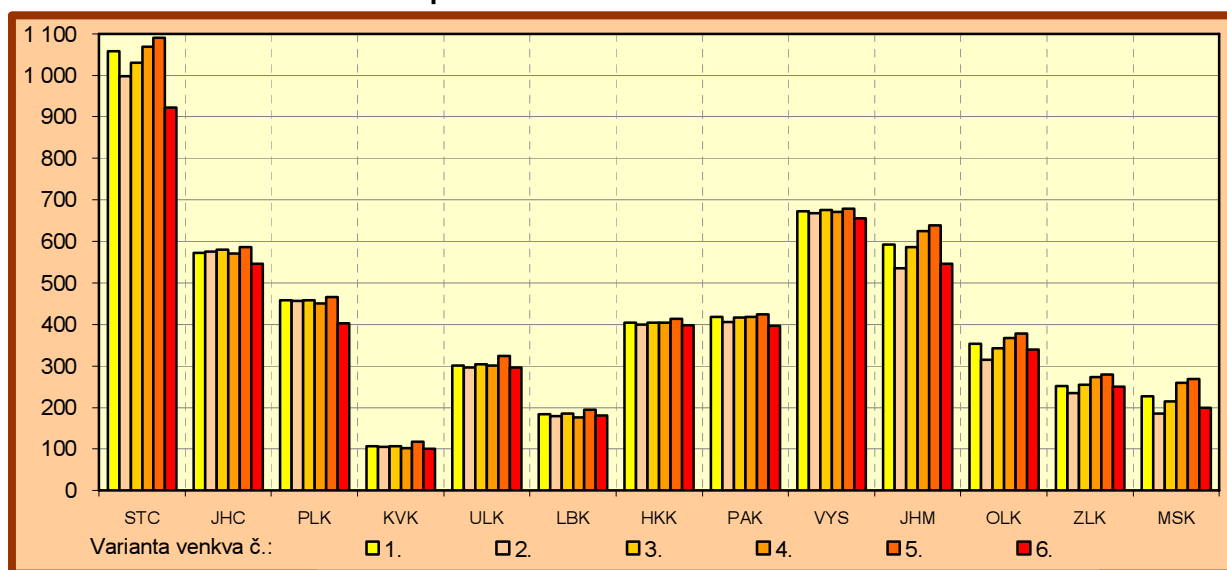
Město	Vzdálenost (km)	Počet obcí	Město	Vzdálenost (km)	Počet obcí	Město	Vzdálenost (km)	Počet obcí
Praha	30	160	Ústí nad Labem	10	8	Olomouc	10	17
Brno	20	58	Liberec	10	5	Zlín	10	4
Ostrava	20	46	Hradec Králové	10	8	Jihlava	10	18
Plzeň	20	71	Pardubice	10	27	Karlovy Vary	10	10
České Budějovice	10	30						

¹⁾ Počty obcí jsou včetně krajských měst (jader jednotlivých zón).

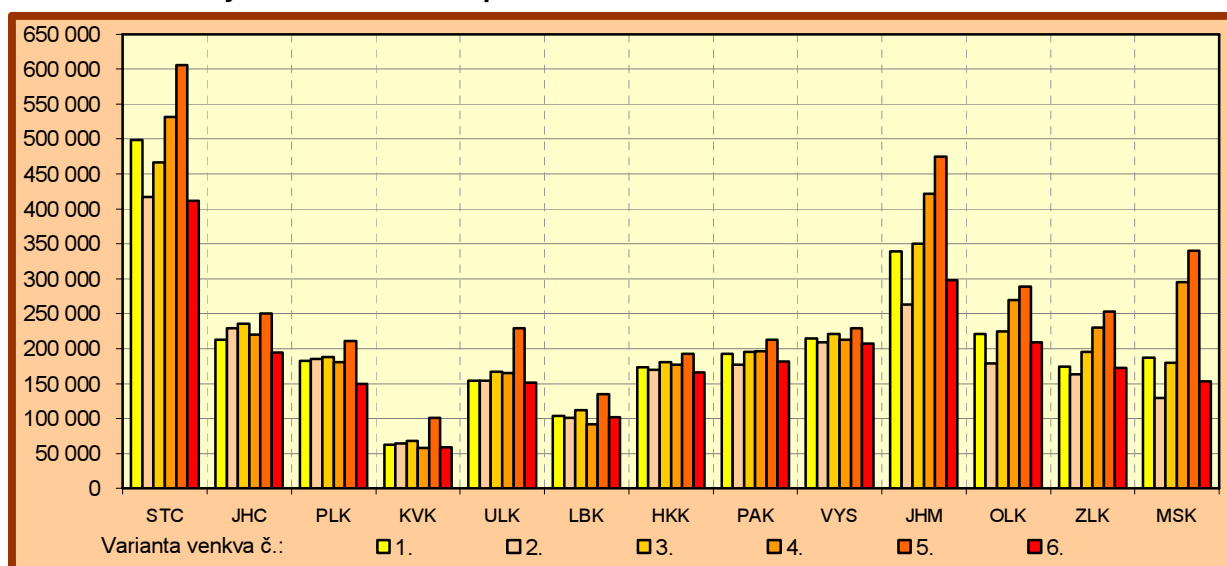
³ Dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Dle zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů.

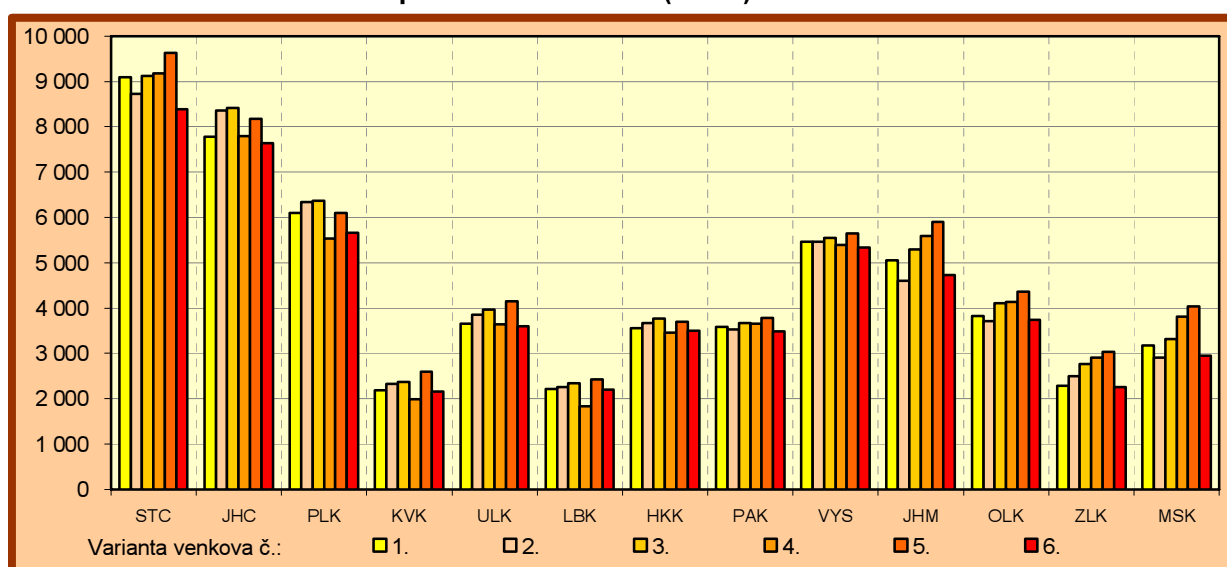
Graf 2.1 Počet obcí venkovského prostoru k 1. 1. 2007

Graf 2.2 Počet obyvatel venkovského prostoru k 1. 1. 2007

Graf 2.3 Rozloha venkovského prostoru k 1. 1. 2007 (v km²)

Pro jednotlivé varianty byly zpracovány kartogramy a tabulky se základními ukazateli osídlení v kraji i celé České republice, které zobrazují, jak se hodnoty těchto charakteristik mění s ohledem na různá vymezení venkovského prostoru.

Pokud budeme vycházet z námi navržených variant, žije v **České republice** na venkově zhruba 2,4 až 3,5 mil. obyvatel, což je něco mezi 23,7 a 34,3 % celkové populace. Venkovský prostor však zabírá přibližně 70,5 až 80,6 % celkové plochy České republiky a počet venkovských obcí dosahuje 83,7 až 93,8 % z celkového počtu obcí. Co se týče jednotlivých variant, nejvyšší počet obyvatel byl do oblasti venkova zařazen v 5. variantě (3 523,5 tis. obyvatel) a nejnižší ve 2. variantě (2 442,5 tis. obyvatel). Nejvyšší výměru venkovského prostoru a počet obcí v něm vykazuje 5. varianta (6 353 tis. ha a 5 860 obcí); naproti tomu do 6. varianty bylo zařazeno pouze 5 233 obcí s celkovou výměrou 5 563 tis. ha.

V **Olomouckém kraji** dle jednotlivých variant vymezení žije na venkově od 179 029 obyvatel (2. varianta) do 288 647 obyvatel (5. varianta), což představuje 28,0 %, resp. 45,1 % obyvatel kraje. Přestože se minimum i maximum nachází ve stejných variantách jako v celé České republice, dosahuje podíl venkovského obyvatelstva kraje ve druhé variantě vyššího podílu o 4,2 procentní body, v páté variantě dokonce o 10,9 procentních bodů více než celostátní průměr. Výměra takto vymezeného venkova je od 370 415 ha (2. varianta) do 435 388 ha (5. varianta) což je 70,3 % až 82,7 % celkové plochy kraje. Ve většině variant je podíl výměry venkova v kraji vyšší než v celé České republice. Pouze první dvě varianty celorepublikového průměru nedosáhly.

Z celkového počtu 398 obcí jich lze 315 (2. varianta) až 378 (5. varianta) považovat za venkovské. Podíl venkovských obcí tedy leží mezi 79,1 až 95,0 %. V tomto hodnocení zaznamenaly první tři varianty nižší podíl venkovských obcí. Čtvrtá až šestá varianta naopak dosáhla nadprůměrných výsledků. V Olomouckém kraji bylo z pohledu počtu obyvatelstva při vymezování venkova dosaženo minim a maxim u stejných variant jako v případě celé České republiky. Oproti hodnotám za republiku lze považovat Olomoucký region za více venkovský, a to i v případě, že nebudeme brát v potaz Hlavní město Prahu, která ovlivňuje celostátní úroveň především z pohledu počtu obyvatelstva.

Varianty venkovského prostoru podle počtu obcí, obyvatelstva a velikosti území

stav k 1. 1. 2007

stav k 1. 1. 2007

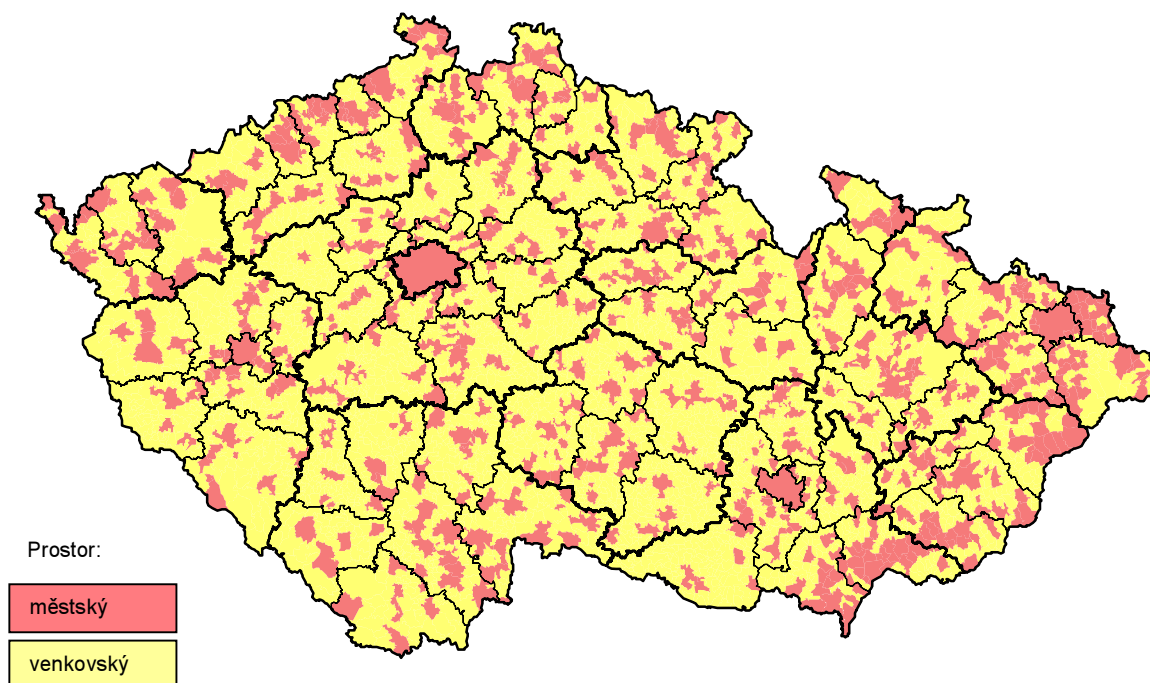
		Celkem	v tom varianta venkovského prostoru					
			1	2	3	4	5	6
			obce do 2 tis. obyvatel	obce do 1 tis. obyvatel + obce do 3 tis. obyvatel s hustotou menší než 100 obyvatel na 1 km ²	obce do 1 tis. obyvatel + obce do 3 tis. obyvatel s hustotou menší než 150 obyvatel na 1 km ²	obce, které neměly k 31. 12. 2006 statut města	obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem	obce do 2 tis. obyvatel bez obcí v zázemí krajských měst
		Česká republika						
Počet obcí	celkem	6 249	5 602	5 354	5 562	5 690	5 860	5 233
	v %	100,0	89,6	85,7	89,0	91,1	93,8	83,7
Počet obyvatel	celkem	10 287 189	2 714 859	2 442 517	2 784 978	3 051 437	3 523 510	2 455 997
	v %	100,0	26,4	23,7	27,1	29,7	34,3	23,9
Výměra (ha)	celkem	7 886 702	5 795 824	5 823 714	6 104 348	5 891 959	6 353 170	5 563 165
	v %	100,0	73,5	73,8	77,4	74,7	80,6	70,5
		Česká republika bez Hlavního města Prahy						
Počet obcí	celkem	6 248	5 602	5 354	5 562	5 690	5 860	5 233
	v %	100,0	89,7	85,7	89,0	91,1	93,8	83,8
Počet obyvatel	celkem	9 099 063	2 714 859	2 442 517	2 784 978	3 051 437	3 523 510	2 455 997
	v %	100,0	29,8	26,8	30,6	33,5	38,7	27,0
Výměra (ha)	celkem	7 837 093	5 795 824	5 823 714	6 104 348	5 891 959	6 353 170	5 563 165
	v %	100,0	74,0	74,3	77,9	75,2	81,1	71,0
		Olomoucký kraj						
Počet obcí	celkem	398	353	315	343	368	378	340
	v %	100,0	88,7	79,1	86,2	92,5	95,0	85,4
Počet obyvatel	celkem	639 894	221 162	179 029	224 869	269 977	288 647	209 453
	v %	100,0	34,6	28,0	35,1	42,2	45,1	32,7
Výměra (ha)	celkem	526 677	381 745	370 415	410 144	412 818	435 388	373 680
	v %	100,0	72,5	70,3	77,9	78,4	82,7	71,0

2.1. Varianta 1

Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 2 000 obyvatel

Tato varianta zohledňuje pouze velikost obce. Není brán zřetel na hustotu osídlení, charakter zástavby, na statut obce dle zákona o obcích ani jiné charakteristiky či ukazatele. Výhodou je jednoduchost a jednoznačnost tohoto výběru. Nevýhodou je, že takto zvolená hranice je umělá a nemusí vždy odpovídat realitě.

Česká republika – varianta 1

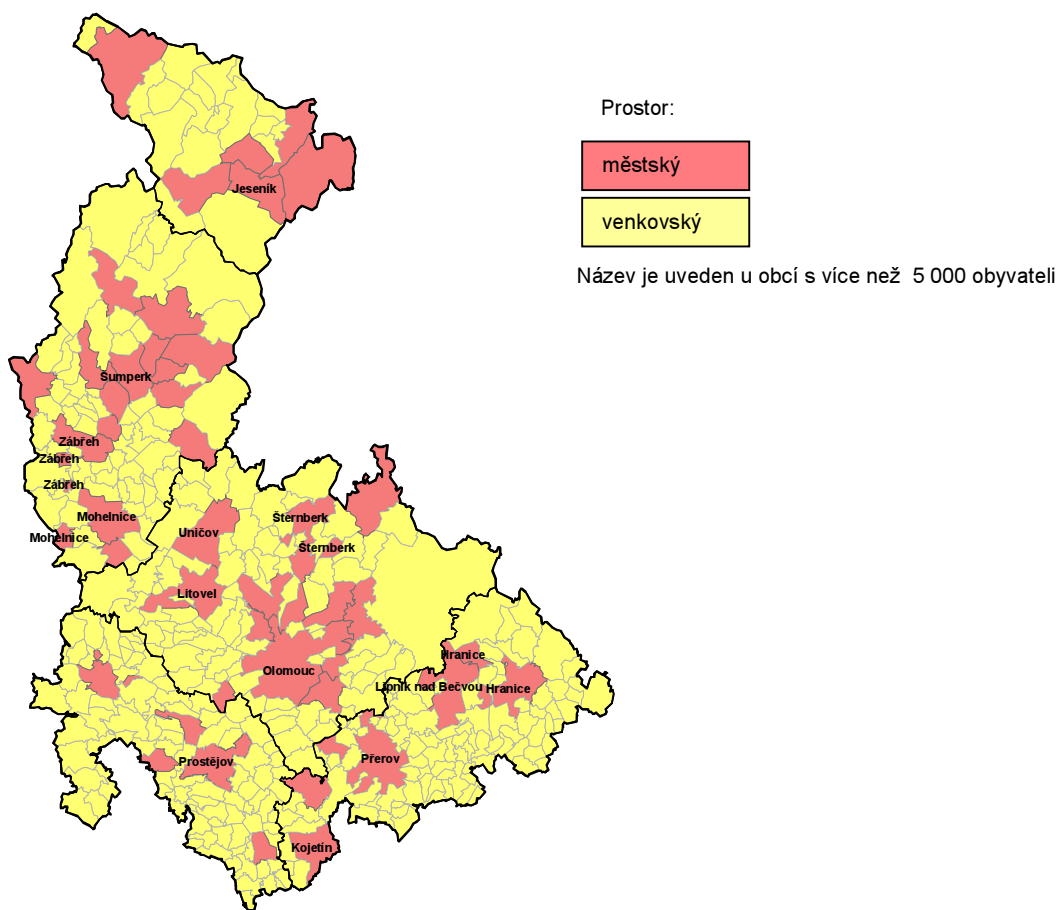

Tab. 2.1 Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů - varianta 1

stav k 1. 1. 2007

	Počet obcí			Počet obyvatel			Výměra (ha)		
	celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor	
		celkem	v %		celkem	v %		celkem	v %
Česká republika	6 249	5 602	89,6	10 287 189	2 714 859	26,4	7 886 702	5 795 824	73,5
ČR bez Hl. m. Prahy	6 248	5 602	89,7	9 099 063	2 714 859	29,8	7 837 093	5 795 824	74,0
Středočeský	1 146	1 058	92,3	1 175 254	498 325	42,4	1 101 473	909 560	82,6
Jihočeský	623	573	92,0	630 006	212 335	33,7	1 005 688	777 575	77,3
Plzeňský	501	459	91,6	554 537	182 858	33,0	756 108	610 514	80,7
Karlovarský	132	106	80,3	304 602	62 248	20,4	331 455	219 200	66,1
Ústecký	354	301	85,0	823 265	154 354	18,7	533 453	364 867	68,4
Liberecký	215	184	85,6	430 774	103 982	24,1	316 296	221 795	70,1
Královéhradecký	448	405	90,4	549 643	173 005	31,5	475 838	356 025	74,8
Pardubický	451	418	92,7	507 751	192 283	37,9	451 859	357 858	79,2
Vysočina	704	673	95,6	511 645	214 362	41,9	679 563	546 035	80,4
Jihomoravský	673	593	88,1	1 132 563	338 768	29,9	719 630	505 388	70,2
Olomoucký	398	353	88,7	639 894	221 162	34,6	526 677	381 745	72,5
Zlínský	304	252	82,9	589 839	174 369	29,6	396 354	227 879	57,5
Moravskoslezský	299	227	75,9	1 249 290	186 808	15,0	542 698	317 384	58,5

Olomoucký kraj – varianta 1

Venkovský prostor definovaný jako soubor obcí do 2 000 obyvatel zahrnuje v **Olomouckém kraji** 353 obcí s rozlohou 3 817 km², v nichž žije 221 tis. obyvatel. Z porovnání takto vymezeného venkovského prostoru s ostatními variantami Olomouckého kraje vyplývá, že rozlohou i počtem obyvatel je tato varianta třetí nejmenší a z pohledu počtu obcí se řadí na místo čtvrté.

V porovnání s průměrem České republiky (bez Prahy) je podíl obcí do 2 000 obyvatel v kraji na celkovém počtu obcí nižší o 1,0 procentní bod, podíl obyvatel v nich žijících je však vyšší o 4,7 procentního bodu. Vyšší podíl obyvatel v takto definovaném venkovském prostoru měl pouze Středočeský kraj, kraj Vysočina a Pardubický kraj.

Z celého Olomouckého kraje bylo do venkovského prostoru zařazeno 341 venkovských obcí. Kromě toho tato varianta zahrnuje i 5 měst s celkovým počtem 7 088 obyvatel, z nichž největší Staré Město mělo koncem roku 2006 celkem 1 970 obyvatel. Městem s nejmenším počtem 1 185 obyvatel byl Úsov. Do venkovského prostoru připadlo i všech 7 městysů s 9 092 obyvateli, z nichž největší mělo 1 747 obyvatel (Hustopeče nad Bečvou) a počtem nejmenší byly s 523 obyvateli Drahany.

Města a městysy zařazené do venkovského prostoru:

Město	Počet obyvatel
Vidnava	1 417
Žulová	1 310
Potštát	1 206
Staré Město	1 970
Úsov	1 185

Městys	Počet obyvatel
Dub nad Moravou	1 555
Brodek u Prostějova	1 477
Drahany	523
Kralice na Hané	1 433
Nezamyslice	1 305
Protivanov	1 052
Hustopeče nad Bečvou	1 747

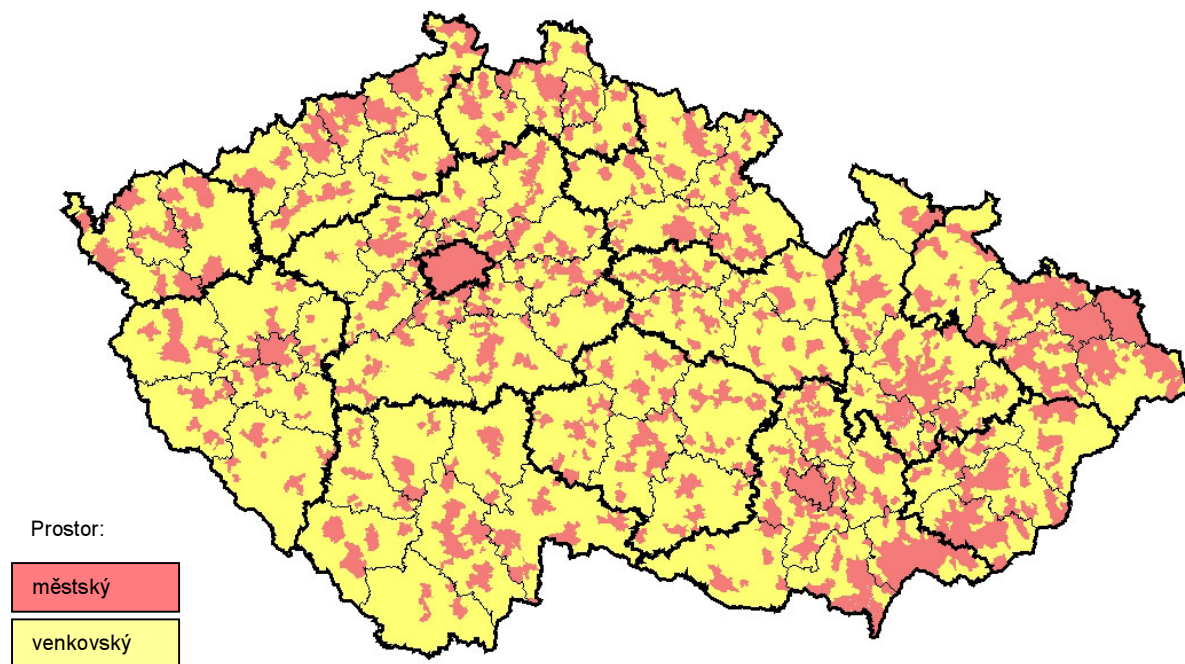
Naproti tomu **nebylo** v této variantě **zařazeno do venkovského prostoru** v kraji 20 obcí, které nejsou městy, jelikož nesplňovaly podmínku počtu méně než 2 000 obyvatel. Počet obyvatel v těchto obcích se pohyboval od 2 044 v Brodku u Přerova po 4 403 v obci Hlubočky.

2.2. Varianta 2

Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 1 000 obyvatel a dále obce s velikostí do 3 000 obyvatel, které mají hustotu zalidnění menší než 100 obyvatel/km²

Druhá varianta pomocí užití kombinace dvou ukazatelů více specifikuje podmínky pro výběr obcí, které lze považovat za venkov. Díky podmínce hustoty jsou vybrány pouze řidce osídlené obce. Dolní hranice stavu obyvatel obce zaručuje, že do výběru jsou zahrnuty i malé obce s malou katastrální výměrou. Horní hranice stavu obyvatel obce zároveň zaručuje, že do výběru nejsou zahrnuty obce, které sice mají počet obyvatel odpovídající městskému prostoru, avšak díky velké katastrální výměře by byly zahrnuty mezi venkovské obce.

Česká republika – varianta 2

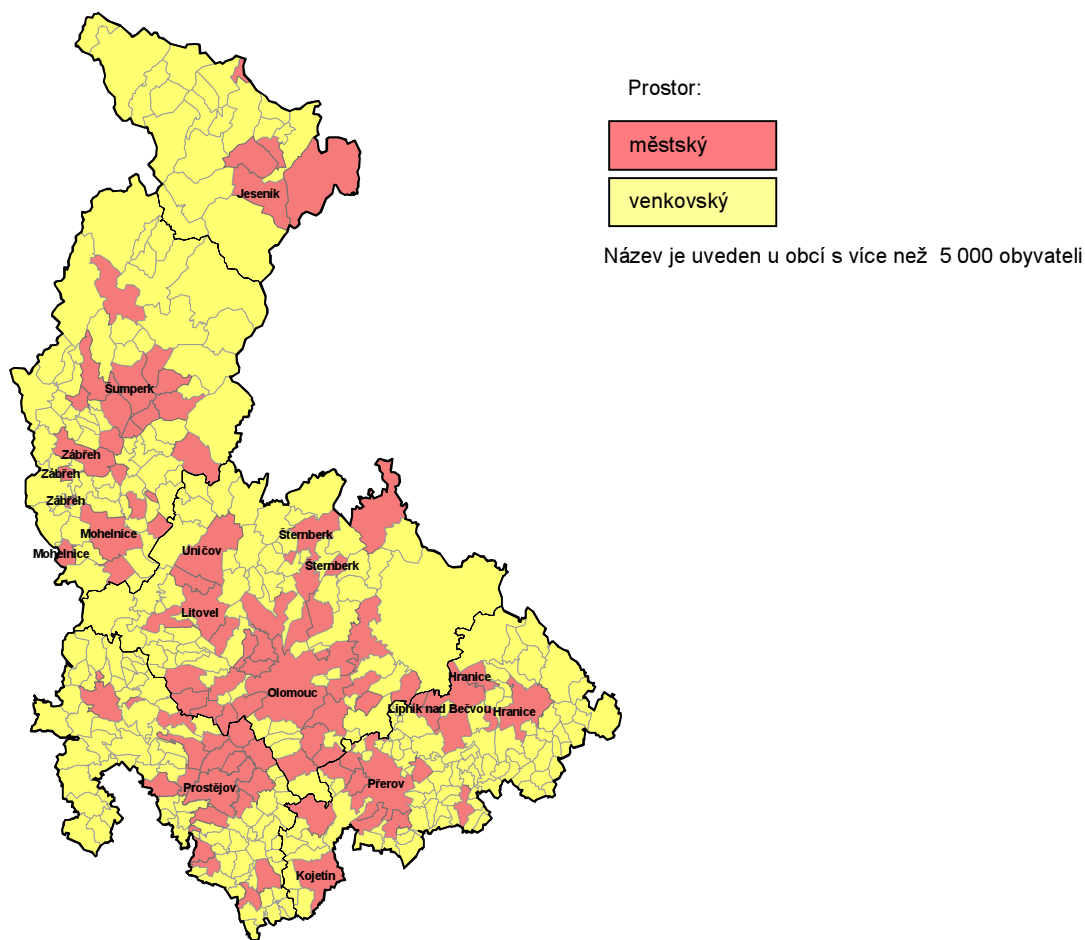

Tab. 2.2 Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů - varianta 2

stav k 1. 1. 2007

	Počet obcí			Počet obyvatel			Výměra (ha)		
	celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor	
		celkem	v %		celkem	v %		celkem	v %
Česká republika	6 249	5 354	85,7	10 287 189	2 442 517	23,7	7 886 702	5 823 714	73,8
ČR bez Hl. m. Prahy	6 248	5 354	85,7	9 099 063	2 442 517	26,8	7 837 093	5 823 714	74,3
Středočeský	1 146	998	87,1	1 175 254	417 410	35,5	1 101 473	872 885	79,2
Jihočeský	623	576	92,5	630 006	229 247	36,4	1 005 688	836 052	83,1
Plzeňský	501	457	91,2	554 537	185 607	33,5	756 108	634 094	83,9
Karlovarský	132	105	79,5	304 602	64 354	21,1	331 455	233 237	70,4
Ústecký	354	296	83,6	823 265	153 963	18,7	533 453	384 866	72,1
Liberecký	215	179	83,3	430 774	101 244	23,5	316 296	225 914	71,4
Královéhradecký	448	399	89,1	549 643	169 934	30,9	475 838	367 579	77,2
Pardubický	451	406	90,0	507 751	177 334	34,9	451 859	352 335	78,0
Vysočina	704	668	94,9	511 645	209 377	40,9	679 563	545 944	80,3
Jihomoravský	673	535	79,5	1 132 563	262 851	23,2	719 630	459 833	63,9
Olomoucký	398	315	79,1	639 894	179 029	28,0	526 677	370 415	70,3
Zlínský	304	235	77,3	589 839	163 147	27,7	396 354	249 317	62,9
Moravskoslezský	299	185	61,9	1 249 290	129 020	10,3	542 698	291 243	53,7

Olomoucký kraj – varianta 2

Venkovský prostor, definovaný touto variantou tvoří v Olomouckém kraji 315 obcí, ve kterých žije 179 029 obyvatel na rozloze 3 704 km². Tato varianta je vzhledem k ostatním nejmenší jak z hlediska počtu obcí, tak i z pohledu počtu obyvatel a rozlohy území.

V celé České republice (bez Prahy) tvoří tento venkovský prostor 85,7 % obcí. V Olomouckém kraji je podíl těchto obcí o 6,6 procentních bodů nižší. Rovněž podíl rozlohy se pohybuje 4,0 procentní body pod celorepublikovým průměrem. Opačně je na tom podíl venkovského obyvatelstva. Ten v Olomouckém kraji představuje 28 % populace, což je o 1,2 procentního bodu více jak průměr ČR. Podle této varianty se z pohledu podílu obyvatel a obcí může charakterizovat jako nejvíce venkovský kraj Vysočina, naopak Moravskoslezský kraj zaznamenal výrazně nejnižší podíly u všech tří hodnotících ukazatelů.

V Olomouckém kraji je celkem 315 obcí zařazených do této varianty, což představuje téměř čtyři pětiny všech obcí v kraji. První kritérium (počet do 1 000 obyvatel) splnilo 278 obcí, z toho 1 městys Drahaný. Druhé kritérium, tedy počet obyvatel od 1 000 – 3 000 a současně hustotou zalidnění menší než 100 obyvatel na 1 km² splnilo 37 obcí, z toho 5 měst a 2 městyse.

Města a městyse zařazené do venkovského prostoru:

Město	Počet obyvatel	Počet obyvatel na 1 km ²
Javorník	2 980	38
Žulová	1 310	89
Potštát	1 206	35
Staré Město	1 970	23
Štítý	2 039	68

Městys	Počet obyvatel	Počet obyvatel na 1 km ²
Drahaný	523	85
Protivanov	1 052	56
Hustopeče nad Bečvou	1 747	73

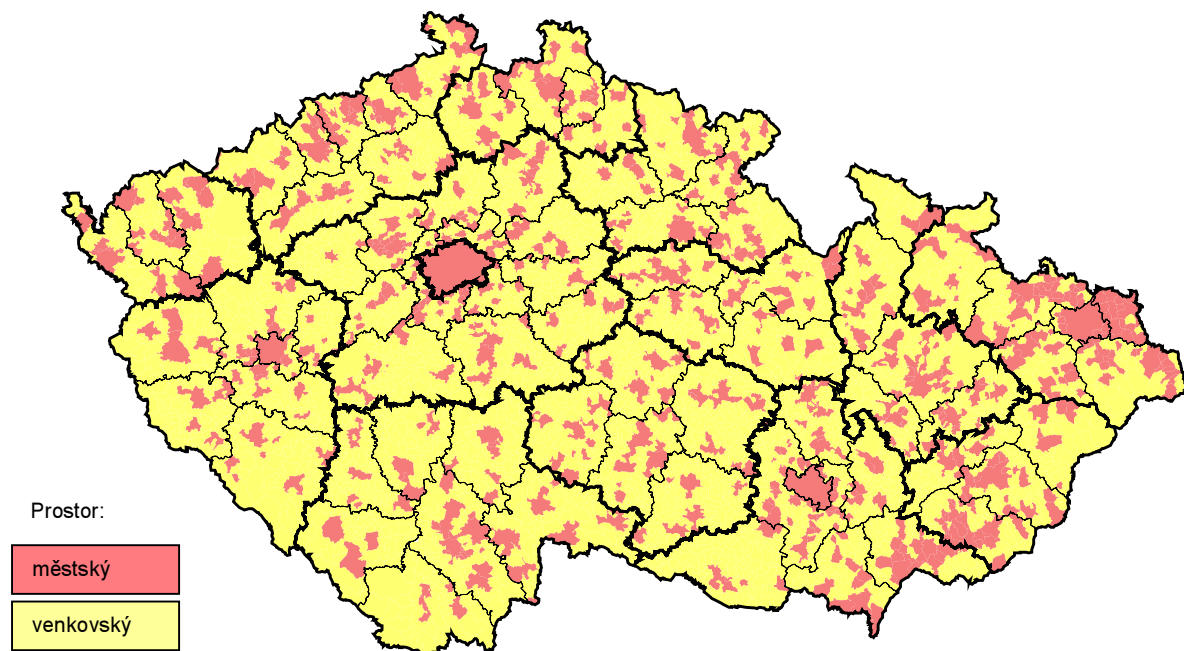
Do venkovského prostoru **nebylo** v této variantě **zařazeno** 83 obcí, z toho 25 měst, 4 městyse a 54 obcí bez statutu města nebo městyse. Mezi městy měl největší hustotu zalidnění Prostějov (1 175 obyvatel/km²) a Šumperk (1 007 obyvatel/km²) nejmenší Zlaté Hory (51 obyvatel/km²). Z obcí bez statutu města či městyse byla nejvyšší hustota zalidnění zjištěna v Samotiškách (643 obyvatel/km²), nejmenší v Těšeticích (101 obyvatel/km²).

2.3. Varianta 3

Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 1 000 obyvatel a dále obce s velikostí do 3 000 obyvatel, které mají hustotu zalidnění menší než 150 obyvatel/km²

Třetí varianta vychází ze stejné metodiky výběru jako varianta druhá. Jediným rozdílem je, že byla pozměněna vstupní podmínka hustoty zalidnění u obcí ve velikostní skupině mezi 1000 a 3000 obyvatel z původních 100 obyvatel/km² na 150 obyvatel/km².

Česká republika – varianta 3

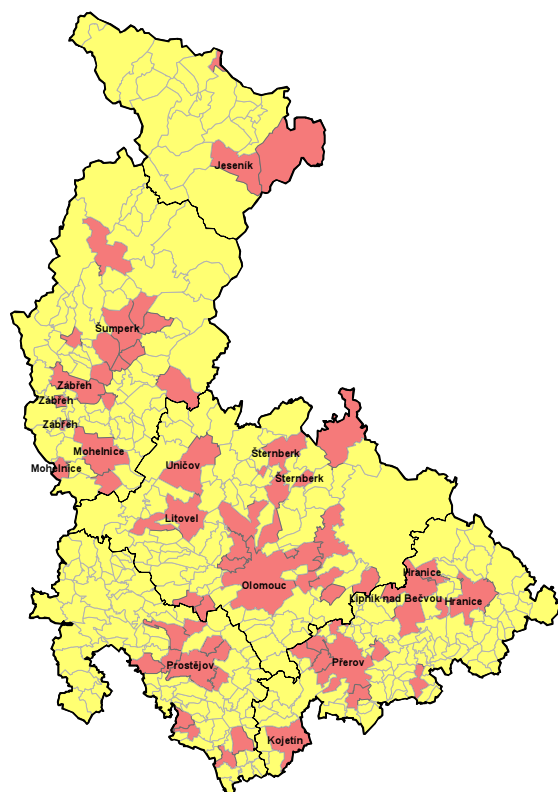

Tab. 2.3 Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů - varianta 3

stav k 1. 1. 2007

	Počet obcí			Počet obyvatel			Výměra (ha)		
	celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor	
		celkem	v %		celkem	v %		celkem	v %
Česká republika	6 249	5 562	89,0	10 287 189	2 784 978	27,1	7 886 702	6 104 348	77,4
ČR bez Hl. m. Prahy	6 248	5 562	89,0	9 099 063	2 784 978	30,6	7 837 093	6 104 348	77,9
Středočeský	1 146	1 031	90,0	1 175 254	466 804	39,7	1 101 473	912 181	82,8
Jihočeský	623	580	93,1	630 006	236 020	37,5	1 005 688	841 675	83,7
Plzeňský	501	459	91,6	554 537	188 249	33,9	756 108	636 241	84,1
Karlovarský	132	107	81,1	304 602	68 044	22,3	331 455	236 321	71,3
Ústecký	354	304	85,9	823 265	167 013	20,3	533 453	395 905	74,2
Liberecký	215	185	86,0	430 774	111 742	25,9	316 296	234 665	74,2
Královéhradecký	448	405	90,4	549 643	181 003	32,9	475 838	376 921	79,2
Pardubický	451	417	92,5	507 751	195 717	38,5	451 859	367 576	81,3
Vysočina	704	675	95,9	511 645	220 673	43,1	679 563	555 424	81,7
Jihomoravský	673	587	87,2	1 132 563	349 786	30,9	719 630	529 455	73,6
Olomoucký	398	343	86,2	639 894	224 869	35,1	526 677	410 144	77,9
Zlínský	304	255	83,9	589 839	195 466	33,1	396 354	276 029	69,6
Moravskoslezský	299	214	71,6	1 249 290	179 592	14,4	542 698	331 811	61,1

Olomoucký kraj – varianta 3

Prostor:

městský

venkovský

Název je uveden u obcí s více než 5 000 obyvateli

Venkovský prostor, definovaný ve variantě 3 jako soubor obcí do 1 000 obyvatel a obcí ve velikostní skupině 1 000 – 3 000 obyvatel, v nichž hustota zalidnění nedosahuje 150 obyvatel/km², je v Olomouckém kraji tvořen 343 obcemi s rozlohou 4 101 km² a 225 tisíci obyvateli. Takto vymezené venkovské území kraje zahrnuje všechny obce z varianty 2 plus dalších 28 obcí se stanovenou hustotou zalidnění. Mezi variantami je toto vymezení počtem obcí až čtvrté, počtem obyvatel a rozlohou však třetí největší.

V **porovnání s republikovou hodnotou** (bez Prahy) je v této variantě podíl obcí ve venkovském prostoru v kraji nižší o 2,8 procentního bodu, podíl rozlohy je naprosto stejný s celorepublikovým průměrem a podíl obyvatelstva se pohybuje 4,5 procentních bodů nad průměrem. Nejvyšší podíl obyvatelstva zaznamenal v této variantě kraj Vysočina s podílem 43,1 % venkovského obyvatelstva. Naopak nejnižšího podílu bylo dosaženo v kraji Moravskoslezském hodnotou 14,4 %.

Z celého Olomouckého kraje bylo **do venkovského prostoru zařazeno** 330 obcí. Kromě toho tato varianta zahrnuje 8 měst s 16 177 obyvateli (největší Javorník s 2 980 obyvateli) a 5 městysů s 6 310 obyvateli. Celkem 65 venkovských obcí splňovalo koncem roku druhou podmínku vymezení, tj. 1 000 až 3 000 obyvatel s hustotou zalidnění pod hranicí 150 obyvatel/km². Méně jak 1 000 obyvatel žilo ve 278 obcích, které tak splnily podmínku první. Mezi těmito malými obcemi bylo také 15 obcí s hustotou větší jak 150 obyvatel/km², z nichž měl nejvyšší hustotu zalidnění Bohutín (365 obyvatel/km²).

Města a městysy zařazené do venkovského prostoru:

Město	Počet obyvatel	Počet obyvatel na 1 km ²
Javorník	2 980	38
Žulová	1 310	89
Konice	2 892	118
Potštát	1 206	35
Tovačov	2 595	114
Staré Město	1 970	23
Štíty	2 039	68
Úsov	1 185	127

Městys	Počet obyvatel	Počet obyvatel na 1 km ²
Dub nad Moravou	1 555	102
Drahany	523	85
Kralice na Hané	1 433	113
Protivanov	1 052	56
Hustopeče nad Bečvou	1 747	73

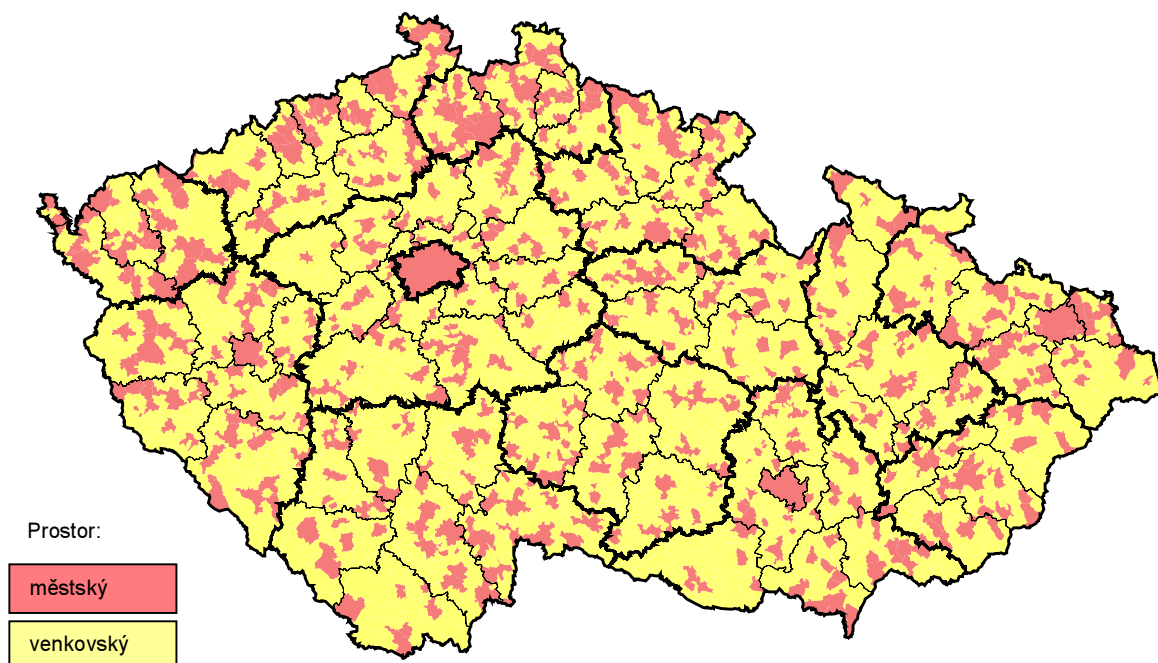
Do venkovského prostoru nebylo v této variantě zařazeno 55 obcí, z toho 22 měst, 2 městysy (Brodek u Prostějova a Nezamyslice). Největší a nejmenší hustotu zalidnění mezi městy mají opět Prostějov a Zlaté Hory, mezi obcemi zůstávají nadále největší Samotičky, nejmenší hustotu má Štěpánov (124 obyvatel/km²).

2.4. Varianta 4

Venkovským prostorem jsou všechny obce, které nemají statut města

Toto vymezení se striktně drží platných právních norem České republiky a jako venkovský prostor vymezuje všechny obce s obecním úřadem. Do této kategorie byly navíc zahrnuty všechny obce s úřadem městyse a vojenské újezdy.

Česká republika – varianta 4

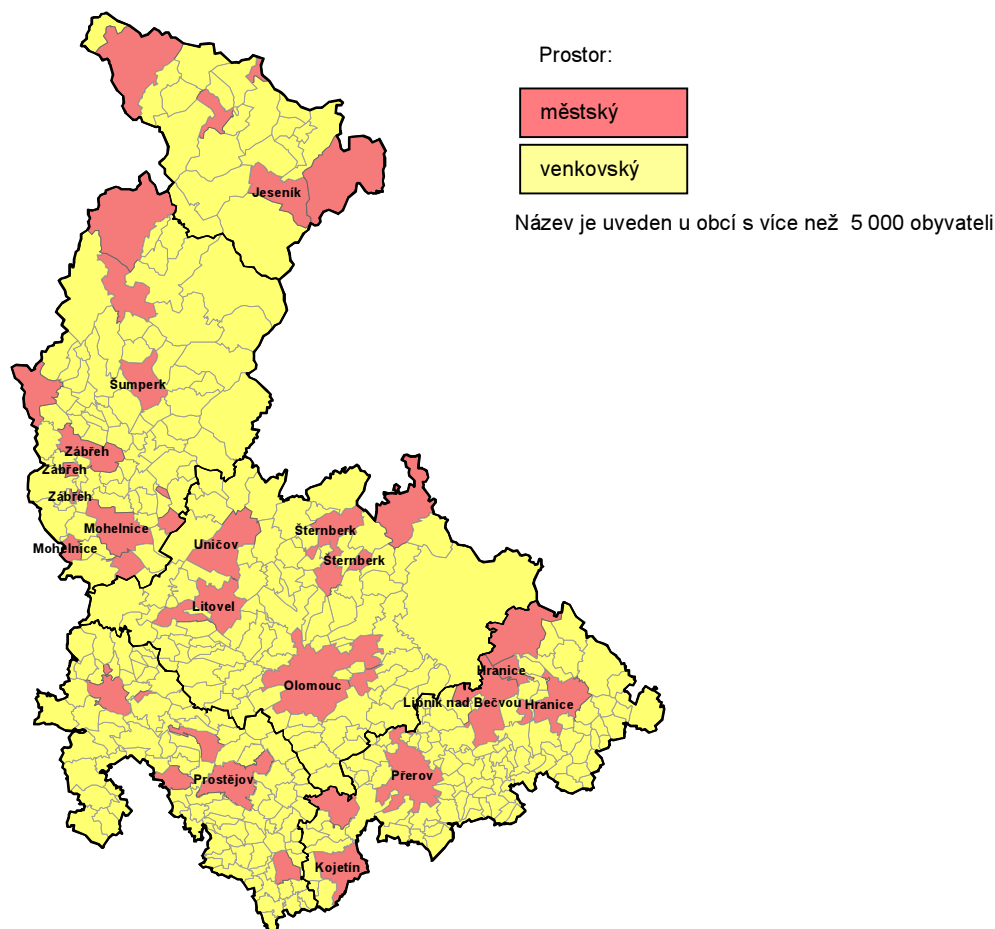

Tab. 2.4 Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů - varianta 4

stav k 1. 1. 2007

	Počet obcí			Počet obyvatel			Výměra (ha)		
	celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor	
		celkem	v %		celkem	v %		celkem	v %
Česká republika	6 249	5 690	91,1	10 287 189	3 051 437	29,7	7 886 702	5 891 959	74,7
ČR bez Hl. m. Prahy	6 248	5 690	91,1	9 099 063	3 051 437	33,5	7 837 093	5 891 959	75,2
Středočeský	1 146	1 069	93,3	1 175 254	531 745	45,2	1 101 473	918 054	83,3
Jihočeský	623	571	91,7	630 006	219 996	34,9	1 005 688	780 006	77,6
Plzeňský	501	451	90,0	554 537	180 855	32,6	756 108	553 478	73,2
Karlovarský	132	102	77,3	304 602	57 749	19,0	331 455	198 712	60,0
Ústecký	354	301	85,0	823 265	165 448	20,1	533 453	363 934	68,2
Liberecký	215	176	81,9	430 774	91 628	21,3	316 296	183 081	57,9
Královéhradecký	448	404	90,2	549 643	177 086	32,2	475 838	345 714	72,7
Pardubický	451	418	92,7	507 751	196 531	38,7	451 859	366 080	81,0
Vysočina	704	671	95,3	511 645	213 051	41,6	679 563	539 361	79,4
Jihomoravský	673	625	92,9	1 132 563	422 110	37,3	719 630	559 107	77,7
Olomoucký	398	368	92,5	639 894	269 977	42,2	526 677	412 818	78,4
Zlínský	304	274	90,1	589 839	230 371	39,1	396 354	290 067	73,2
Moravskoslezský	299	260	87,0	1 249 290	294 890	23,6	542 698	381 547	70,3

Olomoucký kraj – varianta 4

Venkovský prostor definovaný jako soubor všech obcí bez statutu města zahrnuje v **Olomouckém kraji** 368 obcí s rozlohou 4 128 km², v nichž žije 270 tis. obyvatel. Z porovnání takto vymezeného venkovského prostoru s ostatními variantami v Olomouckém kraji vyplývá, že se řadí na druhé místo v rámci všech hodnotících ukazatelů.

V porovnání s průměrem České republiky (bez Prahy), dosahuje Olomoucký kraj u této varianty nadprůměrných hodnot u všech tří sledovaných ukazatelů. Podíl obcí bez statutu města v kraji na celkovém počtu obcí převyšuje celorepublikovou hodnotu o 1,4 procentních bodů, podíl obyvatel v nich žijících je dokonce vyšší o 8,7 procentních bodů, což je druhý nejvyšší výsledek v rámci všech krajů. Také rozloha převyšuje průměr za ČR o 3,2 procentní body.

Z celého Olomouckého kraje bylo do **venkovského prostoru** zařazeno 361 obcí a všech 7 městysů, z nichž největší má 1 747 obyvatel (Hustopeče nad Bečvou) a nejmenší 523 obyvatel (Drahany).

Městyse zařazené do venkovského prostoru:

Městys	Počet obyvatel	Počet obyvatel na 1 km ²
Dub nad Moravou	1 555	102
Brodek u Prostějova	1 477	242
Drahany	523	85
Kralice na Hané	1 433	113
Nezamyslice	1 305	177
Protivanov	1 052	56
Hustopeče nad Bečvou	1 747	73

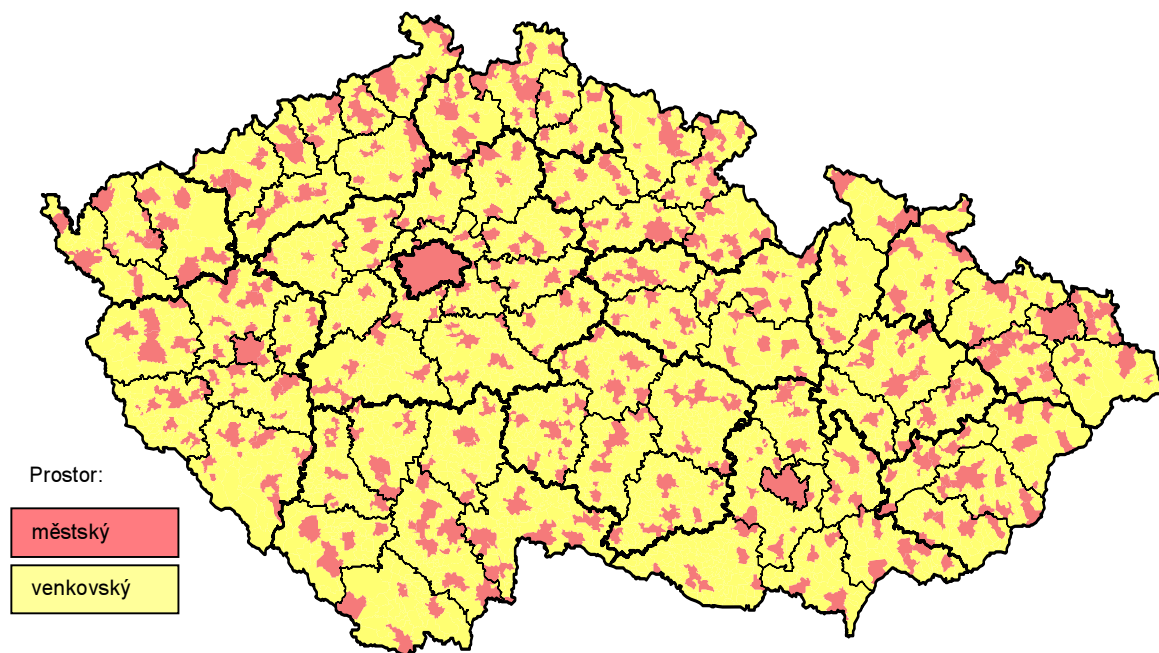
Do venkovského prostoru nebylo v této variantě zařazeno v kraji všech 30 měst.

2.4. Varianta 5

Venkovským prostorem jsou všechny obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem a nemají statut hlavního města

Pátá varianta vychází z hierarchie správní struktury státu. Předpokladem pro toto vymezení je skutečnost, že obce s pověřeným obecním úřadem jsou vždy středisková sídla určitého významu, která nelze považovat za venkov. Podmínka výběru je s ohledem na velikost, výjimečnost a význam Prahy doplněna o tento sídelní celek, který není obcí s pověřeným obecním úřadem.

Česká republika – varianta 5

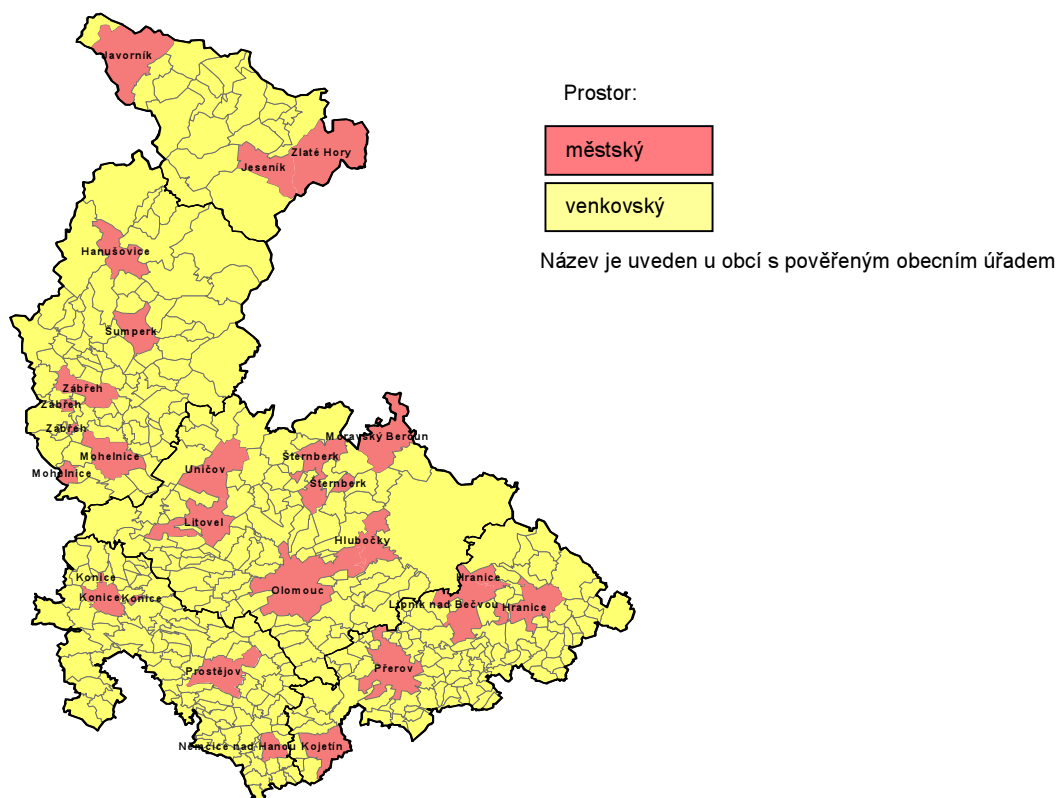

Tab. 2.4 Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů - varianta 5

stav k 1. 1. 2007

	Počet obcí			Počet obyvatel			Výměra (ha)		
	celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor	
		celkem	v %		celkem	v %		celkem	v %
Česká republika	6 249	5 860	93,8	10 287 189	3 523 510	34,3	7 886 702	6 353 170	80,6
ČR bez Hl. m. Prahy	6 248	5 860	93,8	9 099 063	3 523 510	38,7	7 837 093	6 353 170	81,1
Středočeský	1 146	1 091	95,2	1 175 254	605 454	51,5	1 101 473	963 330	87,5
Jihočeský	623	586	94,1	630 006	249 884	39,7	1 005 688	817 585	81,3
Plzeňský	501	466	93,0	554 537	210 693	38,0	756 108	609 557	80,6
Karlovarský	132	118	89,4	304 602	101 092	33,2	331 455	259 171	78,2
Ústecký	354	324	91,5	823 265	229 316	27,9	533 453	415 353	77,9
Liberecký	215	194	90,2	430 774	134 604	31,2	316 296	242 365	76,6
Královéhradecký	448	413	92,2	549 643	192 622	35,0	475 838	369 478	77,6
Pardubický	451	425	94,2	507 751	212 940	41,9	451 859	377 635	83,6
Vysočina	704	678	96,3	511 645	229 476	44,9	679 563	564 938	83,1
Jihomoravský	673	639	94,9	1 132 563	475 093	41,9	719 630	590 678	82,1
Olomoucký	398	378	95,0	639 894	288 647	45,1	526 677	435 388	82,7
Zlínský	304	279	91,8	589 839	253 411	43,0	396 354	303 792	76,6
Moravskoslezský	299	269	90,0	1 249 290	340 278	27,2	542 698	403 898	74,4

Olomoucký kraj – varianta 5

Venkovský prostor tvoří ve variantě 5 soubor obcí, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem. V Olomouckém kraji je takto definované území tvořeno 378 obcemi s rozlohou 4 354 km² a 289 tisíci obyvateli. Mezi všemi variantami je počtem obcí, obyvatel i rozlohou toto vymezení největší, jak v Olomouckém kraji, tak i v celé České republice.

Česká republika zahrnuje v této variantě 93,8 % všech obcí. V Olomouckém kraji je podíl těchto obcí ještě o 1,2 procentních bodů vyšší. Také výměra venkovského prostoru Olomouckého kraje se pohybuje o 1,6 procentních bodů nad celorepublikovým průměrem (bez Prahy). Nejvýraznějšího rozdílu bylo však dosaženo u počtu venkovského obyvatelstva, které v kraji představovalo 45,1 % všech obyvatel, což znamená v rámci krajů druhou nejvyšší hodnotu (hned za krajem Středočeským) a kladný rozdíl oproti průměru za Českou republikou bez Prahy o 6,4 procentních bodů.

Z celého Olomouckého kraje bylo do **venkovského prostoru** zařazeno 360 venkovských obcí. Kromě toho tato varianta zahrnuje 11 měst s 23 073 obyvateli (počtem obyvatel největší Loštice) i všech 7 městysů.

Města a městysy zařazené do venkovského prostoru:

Město	Počet obyvatel	Počet obyvatel na 1 km ²	Městys	Počet obyvatel	Počet obyvatel na 1 km ²
Vídava	1 417	333	Dub nad Moravou	1 555	102
Žulová	1 310	89	Brodek u Prostějova	1 477	242
Velká Bystřice	2 912	316	Drahany	523	85
Kostelec na Hané	2 867	207	Kralice na Hané	1 433	113
Plumlov	2 477	215	Nezamyslice	1 305	177
Potštát	1 206	35	Protivanov	1 052	56
Tovačov	2 595	114	Hustopeče nad Bečvou	1 747	73
Loštice	3 095	258			
Staré Město	1 970	23			
Štíty	2 039	68			
Úsov	1 185	127			

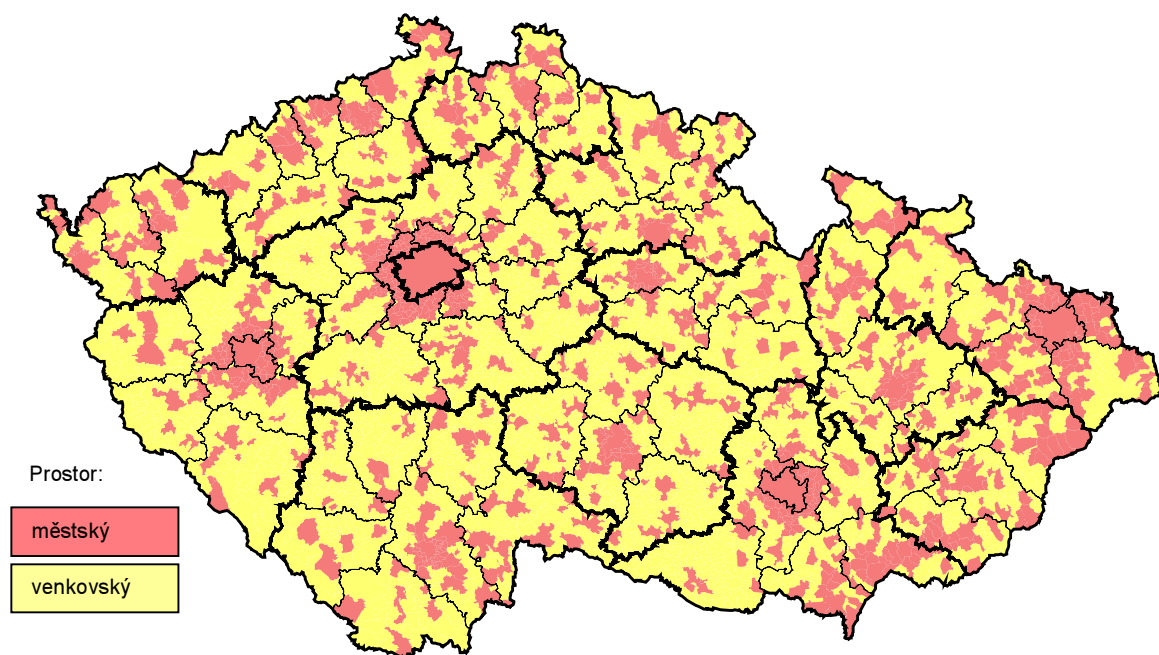
Do městského území bylo v této variantě zařazeno 20 obcí, z toho 19 se statutem města a 1 obec bez tohoto statutu (Hlubočky s 4 403 obyvateli).

2.5. Varianta 6

Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 2 000 obyvatel mimo obcí v zázemí krajských měst

Tato metoda regionalizace venkova vychází z předpokladu, že venkovem nejsou jednak obce nad 2 000 obyvatel (stejně jako u první varianty), a dále z předpokladu, že sídla v zázemí velkých měst nelze taktéž považovat za venkovská. Zatímco první podmínka jednoznačně platí pro celé území státu, druhá podmínka je specifikovaná s ohledem na velikost měst, v jejichž zázemí obce leží. Expertní metodou byly stanoveny hraniční silniční vzdálenosti, v jejichž dosahu jsou obce ještě považovány za sídla ležící v příměstské zóně a nikoliv za venkov.

Česká republika – varianta 6

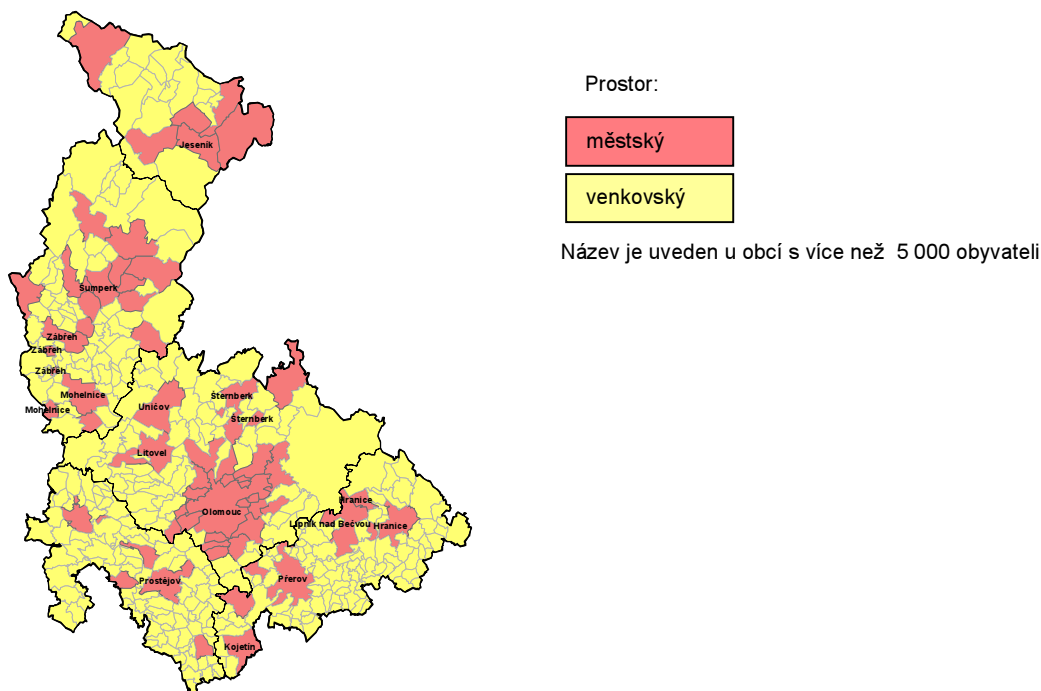

Tab. 2.5 Základní charakteristiky venkovského prostoru podle krajů - varianta 6

stav k 1. 1. 2007

	Počet obcí			Počet obyvatel			Výměra (ha)		
	celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor		celkem	venkovský prostor	
		celkem	v %		celkem	v %		celkem	v %
Česká republika	6 249	5 233	83,7	10 287 189	2 455 997	23,9	7 886 702	5 563 165	70,5
ČR bez Hl. m. Prahy	6 248	5 233	83,8	9 099 063	2 455 997	27,0	7 837 093	5 563 165	71,0
Středočeský	1 146	922	80,5	1 175 254	411 311	35,0	1 101 473	839 185	76,2
Jihočeský	623	546	87,6	630 006	194 042	30,8	1 005 688	764 305	76,0
Plzeňský	501	403	80,4	554 537	149 729	27,0	756 108	566 071	74,9
Karlovarský	132	100	75,8	304 602	58 500	19,2	331 455	215 148	64,9
Ústecký	354	296	83,6	823 265	151 531	18,4	533 453	359 352	67,4
Liberecký	215	181	84,2	430 774	102 306	23,7	316 296	220 195	69,6
Královéhradecký	448	398	88,8	549 643	166 229	30,2	475 838	349 962	73,5
Pardubický	451	396	87,8	507 751	181 212	35,7	451 859	348 447	77,1
Vysočina	704	656	93,2	511 645	207 286	40,5	679 563	533 124	78,5
Jihomoravský	673	546	81,1	1 132 563	298 303	26,3	719 630	473 399	65,8
Olomoucký	398	340	85,4	639 894	209 453	32,7	526 677	373 680	71,0
Zlínský	304	250	82,2	589 839	172 503	29,2	396 354	226 128	57,1
Moravskoslezský	299	199	66,6	1 249 290	153 592	12,3	542 698	294 168	54,2

Olomoucký kraj – varianta 6

Venkovský prostor je v této variantě definován jako soubor obcí s méně než 2 000 obyvateli bez 16 obcí v zázemí krajského města (do vzdálenosti 10 km). **V Olomouckém kraji** zahrnuje 340 obcí s rozlohou 3 737 km², v nichž žije 209 tis. obyvatel. Příměstskou zónu Olomouce tvoří 16 obcí¹⁾, z nichž 3 mají více než 2 000 obyvatel. Z porovnání tohoto venkovského prostoru s ostatními variantami v kraji vyplývá, že počtem obcí, rozlohou i počtem obyvatel jde o druhé nejmenší vymezení venkova (po variantě 2).

V porovnání s průměrem České republiky (bez Prahy) je podíl obcí v takto vymezeném venkovském prostoru v kraji na celkovém počtu obcí vyšší o 1,6 procentních bodů a podíl obyvatel v nich žijících dokonce překračuje republikový průměr o 5,7 procentních bodů. Naproti tomu výměra venkovského prostoru činí 71,0 % kraje, což je naprosto shodný výsledek s průměrem ČR bez Prahy.

Z celého Olomouckého kraje bylo ve variantě 6 zařazeno do **venkovského prostoru** 328 venkovských obcí. Kromě toho tato varianta zahrnuje i 5 měst s celkovým počtem 7 088 obyvatel, z nichž největší Staré Město mělo koncem roku 2006 celkem 1 970 obyvatel. Nejméně obyvatel žilo v Úsově (1 185). Do venkovského prostoru připadlo také všech 7 městysů s 9 092 obyvateli.

Města a městyse zařazené do venkovského prostoru:

Město	Počet obyvatel	Počet obyvatel na 1 km ²	Městys	Počet obyvatel	Počet obyvatel na 1 km ²
Vidnava	1 417	333	Dub nad Moravou	1 555	102
Žulová	1 310	89	Brodek u Prostějova	1 477	242
Potštát	1 206	35	Drahany	523	85
Staré Město	1 970	23	Kralice na Hané	1 433	113
Úsov	1 185	127	Nezamyslice	1 305	177
			Protivanov	1 052	56
			Hustopeče nad Bečvou	1 747	73

Do venkovského prostoru nebylo v této variantě **zařazeno** v kraji 58 obcí, v tom 25 měst (včetně statutárních měst Olomouce a Přerova), 33 obcí bez statutu města či městyse a dalších 13 obcí v zázemí krajského města (viz poznámka pod čarou). Tři obce v zázemí krajského města již jsou zahrnuty do obcí nad 2 000 obyvatel (Velká Bystřice, Velký Týnec a Horka nad Moravou)

¹⁾ Blatec, Bukovany, Bystrovany, Grygov, Hlušovice, Hněvotín, Horka nad Moravou, Charváty, Kožušany-Tážaly, Křelov-Břuchotín, Přáslavice, Samotičky, Továř, Ústín, Velká Bystřice, Velký Týnec

Přehled měst kraje a jejich zařazení do městského a venkovského prostoru podle variant

Název obce	okres	SO ORP	Výměra v ha	Počet obyvatel	Počet obyvatel na km ²	Prostor (M - městský, V - venkovský)					
						1	2	3	4	5	6
1. Javorník	JE	Jes	7 744	2 980	38	M	V	V	M	M	M
2. Jeseník	JE	Jes	3 824	12 293	321	M	M	M	M	M	M
3. Vidnava	JE	Jes	425	1 417	333	V	M	M	M	V	V
4. Zlaté Hory	JE	Jes	8 595	4 363	51	M	M	M	M	M	M
5. Žulová	JE	Jes	1 475	1 310	89	V	V	V	M	V	V
6. Litovel	OC	Lit	4 639	10 043	216	M	M	M	M	M	M
7. Moravský Beroun	OC	Str	5 122	3 332	65	M	M	M	M	M	M
8. OLOMOUC	OC	Olo	10 333	100 168	969	M	M	M	M	M	M
9. Šternberk	OC	Str	4 879	13 878	284	M	M	M	M	M	M
10. Uničov	OC	Uni	4 827	12 140	251	M	M	M	M	M	M
11. Velká Bystřice	OC	Olo	922	2 912	316	M	M	M	M	V	M
12. Konice	PV	Kon	2 444	2 892	118	M	M	V	M	M	M
13. Kostelec na Hané	PV	Pro	1 386	2 867	207	M	M	M	M	V	M
14. Němčice nad Hanou	PV	Pro	1 202	2 128	177	M	M	M	M	M	M
15. Plumlov	PV	Pro	1 152	2 477	215	M	M	M	M	V	M
16. Prostějov	PV	Pro	3 904	45 858	1 175	M	M	M	M	M	M
17. Hranice	PR	Hra	4 979	19 482	391	M	M	M	M	M	M
18. Kojetín	PR	Pre	3 108	6 410	206	M	M	M	M	M	M
19. Lipník nad Bečvou	PR	Lip	3 058	8 454	276	M	M	M	M	M	M
20. Potštát	PR	Hra	3 411	1 206	35	V	V	V	M	V	V
21. PŘEROV	PR	Pre	5 848	46 912	802	M	M	M	M	M	M
22. Tovačov	PR	Pre	2 276	2 595	114	M	M	V	M	V	M
23. Hanušovice	SU	Sum	3 682	3 451	94	M	M	M	M	M	M
24. Loštice	SU	Moh	1 200	3 095	258	M	M	M	M	V	M
25. Mohelnice	SU	Moh	4 621	9 739	211	M	M	M	M	M	M
26. Staré Město	SU	Sum	8 631	1 970	23	V	V	V	M	V	V
27. Štíty	SU	Zab	2 993	2 039	68	M	V	V	M	V	M
28. Šumperk	SU	Sum	2 787	28 069	1 007	M	M	M	M	M	M
29. Úsov	SU	Moh	931	1 185	127	V	M	V	M	V	V
30. Zábřeh	SU	Zab	3 458	14 252	412	M	M	M	M	M	M